

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/116/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112203243
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1112203243.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Edity Szabovej a JUDr. Branislava Kráľa, v právnej veci žalobkyne: L. V., H. O.. Y.. N.. M. Č.. XXXX/XX, H., zast. advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners s.r.o., Radlinského ul. č. 2, Bratislava proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Národnou bankou Slovenska, ul. Imricha Karvaša č. 1, Bratislava, o zaplatenie 3.634,61 eur s prísl., na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 5. novembra 2014, č. k. 10C/22/2012- 541 a proti uzneseniu tohto súdu z 15. januára 2015, č. k. 10C/22/2012-565, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e** .
Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e** .
Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa proti žalovanej domáhala zaplatenia sumy 3.634,61 eur z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom žalovanej pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou **PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKE INVEŠTÍCIE** (ďalej len „PDSI“) a obchodníka s cennými papiermi (ďalej len „obchodník s CP“). Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol aj návrh žalobcu na začatie prejediacieho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Žalovanej súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa sa stala členom PDSI (ďalej iba „Družstvo“) a vložila finančné prostriedky do tohto Družstva za účelom ich zhodnotenia. Žalobkyňa dňa 03.01.2011 požiadala Družstvo o zrušenie členstva. Žalobkyni zaniklo členstvo v Družstve dňa 20.01.2011 a v zmysle stanov Družstva jej vznikol nárok na vyplatenie vyrovnacieho podielu vo výške 3.634,61 eur do 6 mesiacov odo dňa zániku členstva, t. j. do 20.07.2011. Družstvo však žalobkyni vyrovnací podiel nezaplatilo. Žalobkyni bolo pri vstupovaní do družstva povedané, že nad činnosťou družstva vykonáva dohľad NBS, a vzhľadom na to sa rozhodla investovať finančné prostriedky do družstva. Výšku uplatnenej škody odvodzuje od skutočnosti, že na základe prihlášky do družstva sa stala členom PDSI a zaplatila družstvu členský vklad, ktoré pri vystúpení z družstva vydalo žalobkyni potvrdenie o práve žalobkyne na vyplatenie vyrovnacieho podielu, ako aj zmenky. Žalobkyňa si prihlásila pohľadávku v konkurze, ktorý bol na Družstvo vyhlásený uznesením Okresného súdu Bratislava 1 zo dňa 11.04.2011, č. k. 3K/95/2010. Prihlásenú pohľadávku žalobkyne však správca konkurznej podstaty poprel a žalobkyňa podala incidenčnú žalobu, pričom konanie v tejto veci nie doposiaľ ukončené. Súd prvého stupňa mal vykonaným dokazovaním ďalej za preukázané, že investíciami vloženými do družstva, ktoré tvorili vklady členov družstva, mal právo disponovať výhradne Capital invest o.c.p. na základe zmluvy o riadení portfólia z 02.06.2008, z ktorej vyplývali práva a povinnosti zmluvných strán uzavretej medzi obchodníkom s CP a Družstvom. Zmluva bola ukončená zo strany obchodníka s CP výpoveďou z 30.03.2010. Po zániku záväzkového vzťahu medzi družstvom a obchodníkom s CP sa Družstvo domáhalo svojich nárokov vyplývajúcich zo zmluvy voči obchodníkovi

s CP rôznymi žiadosťami a výzvami na zaplatenie dlžných súm. Súdnou cestou sa svojich nárokov nedomáhalo. Družstvo finančné prostriedky, ktoré získalo od svojich členov, neposkytovalo obchodníkovi s CP na základe zmluvy, kde by bola špecifikovaná výška poskytnutej sumy, ale zamestnanci obchodníka s CP priamo disponovali s peniazmi družstva na základe udeleného súhlasu družstva. Na základe schváleného prospektu investície úradom pre finančný trh zo dňa 21.03.2002, právoplatným dňa 28.03.2002, bolo družstvo oprávnené ponúkať majetkové hodnoty s lehotou verejnej ponuky 10 rokov. Prospekt investície bol informačným dokumentom, z ktorého investori získavali informácie pre ich investičné rozhodnutie. Do 01.06.2010 NBS ako aj jej právny predchodca - Úrad pre finančný trh - v súlade so zákonom č. 566/2001 Z.z. postupovali správne vo vzťahu k Družstvu, ktoré bolo NBS povinné predkladať polročné správy o svojom hospodárení, z obsahu ktorých nevyplývali žiadne informácie o prípadnej zhoršenej finančnej situácii Družstva predovšetkým po tom, čo bolo vedené rokovanie so štatutárom Družstva ako aj s ostatnými štatutármi dcérskych spoločností družstva a NBS dňa 24.08.2007. Po týchto rokovaníach Družstvo dňa 10.10.2007 doručilo NBS písomnú odpoveď, v ktorej zdôraznilo, že z jeho strany nedošlo k porušeniu zákona a prospektov investícií schválených úradom pre finančný trh. Vyjadrilo sa aj k systému fungovania družstiev vzhľadom na ich investičnú stratégiu, pričom podľa jeho názoru narušenie tohto systému by mohlo týmto spoločnostiam spôsobiť značné škody ako aj na druhej strane náklady, keďže finančné vzťahy medzi uvedenými spoločnosťami sú dlhodobými investičnými vzťahmi. Družstvu aj dcérskym spoločnostiam sa javilo ako problematické zabezpečiť do portfólia družstiev iné investičné nástroje, ako nástroje, ktorých emitentmi boli spoločnosti v rámci finančnej skupiny CI HOLDING, a.s.. V odpovedi Družstvo zdôraznilo, že dlhodobé vysoké výnosy členov družstiev boli zabezpečené najmä dobrou investičnou stratégiou družstiev, pričom bola vyslovená obava, že zmenou by mohlo prísť k ich ohrozeniu, resp. k narušeniu dôveryhodnosti družstiev. Družstvo až listom doručeným NBS dňa 15.04.2010 požiadalo NBS o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi, po tom, čo mu tento vypovedal zmluvu o zriadení portfólia. NBS následne vykonala v období od 20.04.2010 do 06.05.2010 u obchodníka s cennými papiermi dohľad na mieste. NBS zároveň listom z 20.04.2010 vyzvala Družstvo, aby predložilo žiadosť o schválenie dodatku prospektu investície tak, aby družstvo mohlo pokračovať v zhodnocovaní finančných prostriedkov, keďže NBS zistila, že podstatná časť prospektu investície sa stala neaktuálna. Dňa 28.04.2010 Družstvo predložilo NBS žiadosť o schválenie dodatkov k prospektu investície. Podaním žiadosti bolo začaté konanie B. - XXXX/X/XXXX, ktoré bolo prerušené na čas, po ktorý družstvo bolo povinné odstrániť nedostatky žiadosti a žiadosť doplniť. Družstvo ani po opakovanom predĺžení lehoty na odstránenie väd žiadostí nedostatky neodstránilo, v dôsledku čoho NBS rozhodnutím z 26.08.2010 konanie vo veci zastavila. NBS súčasne začala voči družstvu konanie o uložení sankcie podľa ust. § 144 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. za porušenie ust. § 129 ods. 3, v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zákona o cenných papieroch a ust. § 125c ods. 1, v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch. Rozhodnutím z 30.05.2011, právoplatným dňa 18.07.2011, NBS družstvu zakázala predaj majetkových hodnôt. NBS na základe získaných poznatkov činnosti družstva ako aj obchodníka s cennými papiermi dňa 27.07.2010 orgánom činným v trestnom konaní podala oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu. Dňa 10.08.2010 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Tr. poriadku pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Tr. zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák.. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Podľa súdu prvého stupňa žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by NBS vo vzťahu k Družstvu nesprávne úradne postupovala. V konaní bolo preukázané, že NBS až od účinnosti novely zákona č. 566/2001 Z.z., t. j. od 01.06.2010, bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt - Družstvo - dodržiava schválený prospekt investície. NBS nevykonávala a ani nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, pretože by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR ako aj v rozpore so zák. č. 566/1992 Zb., zák. č. 566/2001 Z.z., ako aj so zák. č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom. Žalobkyňa teda nepreukázala jednu z troch podmienok vzniku zodpovednosti za vznik škody a to nesprávny úradný postup žalovanej. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti poukázal aj na to, že činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt je v zák. č. 566/2001 Z.z. regulovaná iba čiastočne v ust. §§ 126 až 130. Alternatívne investičné možnosti začala v rámci EÚ regulovať až smernica EP a Rady 2011/61/EÚ z 08.06.2011, ktorú členské štáty povinnosť prevziať do svojich právnych poriadkov. Napokon súd prvého stupňa zaujal stanovisko, že žalobu treba zamietnuť aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody voči štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak nemôže poškodená dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý je jej povinný plniť. Žalobkyňa si svoj nárok uplatnila aj v konkurznom konaní vedenom voči Družstvu, ktorého bola členom. V prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nevyžiteľnosti pohľadávky poškodenej ako predpokladu vzniku škody spôsobenej

štátom, odvíja až odo dňa, keď pominú účinky vyhláseného konkurzu alebo až vtedy, keď nebude nárok žalobkyne na základe právoplatného rozvrhového uznesenia súdu uspokojený. Pohľadávku žalobkyne síce správca konkurznej podstaty poprel, žalobkyňa si však uplatnila pohľadávku incidenčnou žalobou. Súd doposiaľ o incidenčnej žalobe nerozhodol a konkurz nie je ukončený, preto nie je možné ustáliť výšku škody. Žaloba bola teda podaná predčasne. Rovnako žalobkyňa ako bývalá členka družstva si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle ust. § 243 ods. 4 Obch. zák. voči členom predstavenstva družstva alebo členom kontrolnej komisie podľa § 244 Obch. zák. Existencia pohľadávky žalobkyne na náhradu škody voči týmto subjektom Družstva vylučuje možnosť, aby sa žalobkyňa domáhala náhrady škody voči štátu. NBS by sa mohla dopustiť prípadného nesprávneho úradného postupu zanedbaním dohľadu len vo vzťahu ku dohliadanému subjektu, ktorým je Družstvo. Žalobkyňa však poukazovala na to, že jej vznikla škoda aj v príčinnej súvislosti so zanedbaním dohľadu zo strany NBS nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi. Samotná žalobkyňa poukazovala na to, že Družstvo poskytovalo finančné prostriedky po tom, ako ich získalo od žalobkyne, obchodníkovi s cennými papiermi na základe zmluvy o riadení portfólia. Medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi tak vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli obaja účastníci zmluvy povinní plniť si z uzavretej zmluvy. Ak Družstvo zistilo, že obchodník s cennými papiermi si svoje povinnosti neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok. Len v prípade, ak by sa Družstvo svojich pohľadávok nedomohlo voči obchodníkovi s cennými papiermi, bolo by možné teoreticky dospieť k záveru, že Družstvu vznikla škoda v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS spočívajúcim v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi. V priamej príčinnej súvislosti s prípadným preukázaným nesprávnym úradným postupom nad dohliadaným subjektom - obchodníkom s cennými papiermi - mohla vzniknúť škoda, ale na strane Družstva, a nie na strane žalobkyne. Preto je prípadný nesprávny úradný postup NBS vyplývajúci z dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi právne irelevantný. Žalobkyňa totiž nevznikla škoda v priamej príčinnej súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS spočívajúcim v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi. Žalovaná v konaní preukázala, že NBS dohľad nad dohliadaným subjektom - Družstvom nezanedbala. Družstvo bolo dohliadaným subjektom len v obmedzenom rozsahu (dohľad nad plnením povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt) v súlade s ust. § 125 až 128 zákona o cenných papieroch. Preto pôvodne Úrad pre finančný trh schválil Družstvu prospekt investícií, pričom posudzoval len jeho úplnosť. Za pravdivosť údajov v prospekte investície zodpovedali príslušné orgány družstva. Žalovaná tiež preukázala, že nebolo v právomoci NBS schvaľovať zmluvu o zriadení portfólia. NBS teda nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, pretože v takom prípade by došlo k prekročeniu jej kompetencií. Súd prvého stupňa napokon poukázal na to, že štát nemôže priamo zasahovať do vlastnej činnosti Družstva a jeho majetkovoprávných vzťahov, v ktorých má Družstvo autonómne postavenie. Vnútorne vzťahy družstva sa spravovali v danom čase stanovami a ustanoveniami Obch. zákonníka. Žalobkyňa ako členka Družstva neinvestovala predmetné peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemala žiaden vplyv, ale práve naopak, členská schôdza je najvyšším orgánom družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť družstva a jeho orgánov v zmysle Obchodného zákonníka a stanov družstva. Žalobkyňa počas trvania členstva v družstve nevyužila svoje právo člena a nezúčastnila sa zasadnutia žiadnej členskej schôdzy. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol. Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred súdnym dvorom Európskej únie súd prvého stupňa zamietol s odôvodnením, že verejná ponuka majetkových hodnôt nie je regulovaná smernicou EU 2003/71/ES - smernicou o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie a o zmene a doplnení smernice 2001/34/ES, na ktorú sa žalobca odvolával v návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Alternatívne investičné možnosti, medzi ktoré je možné zahrnúť aj činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt, začala v rámci EU regulovať až smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ z 08.06.2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadením ES č. 1060/2009, 1095/2010. Súd prvého stupňa mal za to, že rozhodnutie súdneho dvora Európskej únie o položených otázkach nie je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej a z tohto dôvodu sa neobrátil na súdny dvor Európskej únie. Napokon prvostupňový súd nie je súdom, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva a z tohto dôvodu mu povinnosť obrátiť sa na súdny dvor Európskej únie nevyplýva. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa a napadla ním výrok, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu škody. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti

zmenil tak, že žalobe vyhovie, alebo aby ho v tejto časti zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobkyňa namietala, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že žalovaná nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty; základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nemu bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j., že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Poukázala na to, že sa spoliehala, že nedôjde ku škode na jej úkor, pretože vychádzala z garancie žalovanej ako orgánu dohľadu. Nemohla predpokladať, že dohľad, napr. nad prospekтом investície, je podľa žalovanej len formálny, resp. že takýto je jeho obsah podľa výkladu žalovanej, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad prospekтом investícií nedefinoval. Postup žalovanej bol svojoľný, resp. arbitrárny v neprospech každého, ktorý sa na žalovanú z hľadiska stability a ochranu investície spoliehol. Argument žalovanej, že vykonávala dohľad nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z.z., ale nevykonávala dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, je irelevantný, ak žalobkyňa nemohla o takto zúženom dohľade orgánu dohľadu vedieť. Nie je podľa žalobkyne správny záver súdu prvého stupňa o tom, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou vzniknutou žalobkyňi a porušením zákonných povinností žalovanou spočívajúcom v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zákon č. 566/2001 Z.z.. Ku škode žalobkyne došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti žalovanej vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že žalobkyňa nebola „bdelá“. Súd prvého stupňa svojím výkladom umožňuje, aby došlo aj v budúcnosti k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorý ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovania v rámci subjektov dohliadaných žalovanou. Takýmto rozhodnutím sa kladie znamienko rovná sa medzi investovaním do nebankových subjektov a investovaním prostredníctvom subjektov dohliadaných žalovanou. Povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 zákona, ktorý platí v tomto znení už od 01.05.2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS. Podľa § 135 ods. 2 zákona o cenných papieroch mala žalovaná zisťovať - čo v prípade Družstva ani obchodníka s cennými papiermi neurobila - všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolenia na činnosť vydaných NBS družstvu a obchodníkovi, čo v prípade Družstva bol prospekt investícií vydaný ešte vtedajším úradom pre finančný trh a následne pravidelne dodatkovany zo strany NBS. Povinný zákonný dohľad zo strany NBS bol dokonca koncipovaný tak široko, že NBS má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolenia na činnosť vrátane rizík, ktorým sú, resp. mohli byť vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou obchodníka a vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov dokonca klientov dohliadaných subjektov. V skutkovo a právne totožnom konaní vedenom pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo preukázané, že NBS už v roku 2007 pri kontrole družstva zistila, že Družstvo má z hľadiska rizikovosti portfólia nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta a to spoločnosti CI HOLDING a.s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka. Inými slovami, Družstvo malo všetky peňažné prostriedky získané od žalobcov investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a družstvom. V konaní sp. zn. 7C/206/2011 sa ďalej zistilo, že NBS sa po tomto zistení o rizikovosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo následne po tomto vytknutí zo strany NBS rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING a.s., CI REALITY s.r.o. a GLOBAL production, s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING a.s. a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše či už členom predstavenstva alebo konateľom V. W. Č., vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. To znamená, že NBS aj naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING a.s. a obchodníkom. Následne v roku 2008 NBS vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že obchodník porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch. Ani po vydaní tohto rozhodnutia NBS okrem udelenej bezvýznamnej pokuty vo výške 10.000,- eur, rovnako ani po zisteniach vo vzťahu k samotnému družstvu z roku 2007, nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné opatrenia ako napr. predbežný alebo celkový zákaz činnosti obchodníkovi alebo Družstvu, resp. zrušenie povolenia na činnosť obchodníkovi alebo udelenie peňažnej sankcie priamo členom predstavenstva Družstva alebo obchodníka. Týmto podcenením situácie žalovaná umožnila ďalšiu činnosť družstva aj obchodníka, čo vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti žalobkyňou vložených prostriedkov do družstva. NBS následne svojím postupom potvrdila tieto tvrdenia žalobkyne o tom, že Družstvo ako aj obchodník dlhodobo porušovali zákon o cenných papieroch, keď NBS dňa 04.03.2011 obchodníkovi odňala licenciú

na činnosť a Družstvu zakázala činnosť až v roku 2011. Tolerovala tak porušovanie právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011. V ďalšom žalobkyňa poukazovala na to, že NBS rozhodnutím z 30.05.2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti prospektu investícií. Z výpočtu nedostatkov vytykaných NBS v prospekte investícií je nepochybné, že Prospekt bol neaktuálny v základných, a z pohľadu investorov rozhodujúcich skutočnostiach. NBS účelovo ustálila trvanie neaktuálnosti prospektu až od mája 2010. Z vykonaných dôkazov však vyplýva, že údaje zahrnuté do prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, a to spätne k 31.12.2006, kedy došlo v sídle NBS dňa 27.08.2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov (údaje o subjektoch, ktoré ovládajú Družstvo boli neaktuálne minimálne od 01.10.2009, údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené boli neaktuálne minimálne od 01.10.2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva boli neaktuálne už k 31.12.2006). Z uvedeného potom vyplynulo, že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3, v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a ust. § 125c ods. 1, v spojení s ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od roku 31.12.2006, avšak NBS voči Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011, kedy mu vydaním rozhodnutia o zákaze činnosti konečne zakázala činnosť. Ohľadom predčasnosti žaloby žalobkyňa uviedla, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevyklučuje možnosť podať veriteľom, ktorí si prihlásili svoju pohľadávku do konkurzu, žalobu o náhradu škody proti štátu a nerobí žalobu predčasnou. Súd má v konaní o náhradu škody povinnosť skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia žalobcu ako veriteľa v konkurznom konaní, a ak áno, v akom rozsahu, pričom pri tomto vyhodnotení súd dokonca nemá čakať až na rozvrhové uznesenie konkurzného súdu, ale je povinný zohľadniť už napr. správy ustanoveného správca konkurznej podstaty o stave daného konkurzu. Žalobkyňa poukázala na to, že jej pohľadávku správca poprel a vedie proti správcovi incidenčné žaloby, t. j. v konkurze ani viac ako 2 roky od jeho vyhlásenia nie sú ani len zistené pohľadávky, pričom správca sa navyše opakovane vyjadril, že nepredpokladá uspokojenie veriteľov v konkurze družstva 100 % v rozsahu resp. že šance na uspokojenie pohľadávok sú minimálne. Podľa žalobkyne platná právna úprava neumožňuje vysloviť záver o predčasnosti podania žaloby, a to ani vtedy, ak žalobkyňa doposiaľ nemala možnosť vymôcť plnenie od subjektu, ktorý je podľa súdu prvého stupňa povinný mu plnenie vrátiť. Žalobkyňa napokon v odvolaní namietla, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom ustanoveným v § 129 ods. 1 O.s.p.. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 11/2010 z 31. januára 2012 a na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo/4968/2009. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany NBS pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Nie je sporné, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Treba vziať do úvahy, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zák. č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z.z.), teda až od 01.06.2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Teda až od 01.06.2010 mohla NBS dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1, v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 01.01.2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zák. č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h/ zák. č. 566/2001 Z.z.) pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zák. č. 566/2001 Z.z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt a teda ani Družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov (napr. správcovské spoločnosti pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti Družstva nemohla NBS kontrolovať. NBS

nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva ako sa mylne domnieva žalobca. NBS mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. §§ 126 až 130 zák. č. 566/2001 Z.z.. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že žalobkyňa si musela byť vedomá toho, že s jej investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b/ zák. č. 566/2001 Z.z. v znení platnom do 21.07.2013; § 126 až 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z.z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z.z. účinným dňa 22.07.2013). Ak si toho žalobkyňa vedomá nebola, nemožno to pričítať na ťarchu Národnej banky Slovenska v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu, že o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou Družstva nemal vedomosť.

Z toto je zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného Národnou bankou Slovenska. Vzhľadom na to sa odvolací súd nemusel zaoberať otázkou, či bola žaloba podaná predčasne. V tejto súvislosti však odvolací súd poukazuje na konštantnú judikatúru, podľa ktorej nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom môže byť voči štátu úspešne uplatnený iba vtedy, ak poškodený nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý mu je povinný plniť (viď napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/1404/2004, rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 361/09).

K odvolacej námietke žalobkyne týkajúcej sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý podľa žalobkyne na pojednávaní nevykonával dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, odvolací súd uvádza, že z obsahu zápisnice z pojednávania pred prvostupňovým súdom z 05.11.2014 vyplýva, že zástupcovia účastníkov konania na tomto pojednávaní zhodne vyhlásili, že obsah všetkých listinných dôkazov, ktoré sú založené v spise, je im známy a preto netrvajú na tom, aby ich súd prvého stupňa čítal, resp. aby oboznamoval ich obsah. Vzhľadom na to a tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca podal niekoľko stoviek obdobných žalôb, pričom v každej z týchto vecí sú do spisu založené tie isté listinné dôkazy (ktoré navyše do spisu zakladá predovšetkým žalujúca strana), obsah ktorých je teda účastníkom dobre známy, je odvolací súd toho názoru, že neprečítanie listinných dôkazov, resp. neoboznámenie ich obsahu zo strany súdu prvého stupňa nemôže byť dôvodom pre zrušenie napadnutého rozsudku. Za popísanej situácie by išlo o nedôvodný formalizmus.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutej časti, ktorou bola zamietnutá žaloba o náhradu škody, vecne správny a preto ho odvolací súd v tejto časti potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Výrok, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie, nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Napadnutým uznesením zo 7. marca 2014, č. k. 10C/220/2011-524 súd prvého stupňa uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie 20,- eur v zmysle pol. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov do 10 dní od doručenia uznesenia.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a konanie o vyrubenie súdneho poplatku zastavil. Uviedla, že poplatok za odvolanie nie je povinná zaplatiť vzhľadom na ust. § 18ca zák. č. 71/1992 Zb..

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Pol. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., bola do sadzobníka vložená novelou zák. č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.10.2012. Súčasne bol touto novelou do zák. č. 71/1992 Zb. vložený § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Konanie o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. nebolo do 30.09.2012 uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov. Napriek tomu je žalobkyňa povinná zaplatiť poplatok za odvolanie. Totiž podľa § 6 ods. 2 prvá veta zák. č. 71/1992 Zb. ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. To znamená, že žalobkyňa by nebola povinná zaplatiť poplatok za odvolanie iba v prípade, ak by odvolanie podala pred 30. septembrom 2012. Odvolanie však podala dňa 17.12.2014. Odvolacie konanie sa teda začalo za účinnosti zák. č. 71/1992 Zb. v znení zák. č. 286/2012 Z.z.. Preto je žalobkyňa povinná zaplatiť poplatok za odvolanie v zmysle pol. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 20,- eur. Zákom č.

286/2012 Z.z. bolo zo zákona č. 71/1992 Zb. vypustené ust. § 4 ods. 1 písm. k/, podľa ktorého bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov. To znamená, že toto konanie nie je od 01.10.2012 oslobodené od súdnych poplatkov.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Odvolací súd na záver dodáva, že dôvodom zrušenia prvého v poradí rozsudku odvolacieho súdu zo 16.03.2015, č. k. 6Co/60,61/2015- 581 uznesením Najvyššieho súdu SR z 25.02.2016, sp. zn. 3Cdo/1384/2015 bolo procesné pochybenie spočívajúce v tom, že žalobkyni nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu. Žiadne iné hmotnoprávne alebo procesné nesprávnosti najvyšší súd odvolaciemu súdu nevytkol. Preto odvolací súd nevidí žiadny dôvod na to, aby rozhodol odchyľne v porovnaní so svojím prvým rozsudkom. Rovnopis vyjadrenia žalovanej k odvolaniu bol právnenému zástupcovi žalobkyne doručený dňa 21.12.2015 (viď doručka na č. l. 604).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.